

Onderwijs- en Examenregeling cohort 2025

Informatie voor studenten van de opleiding

<i>Persoonlijk Begeleider Maatschappelijke Zorg</i>
<i>Niveau 4</i>
<i>Leerweg: BBL</i>
<i>Crebonummer kwalificatie: 25779</i>

MBO

Krea bo futuro

Inhoudsopgave

1.	Welkom op MBO Bonaire!	4
2.	Algemene informatie.....	5
2.1	Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?.....	5
2.2	Begeleiding op MBO Bonaire	7
3.	Opleidingsinformatie Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg.....	8
3.1	Algemeen opleidingsoverzicht	8
4.	Het onderwijsprogramma	10
4.1	Onderwijsprogramma (leerjaar 1).....	10
4.2	Onderwijsprogramma (leerjaar 2).....	10
4.3	Onderwijsprogramma (leerjaar 3).....	11
4.4	Lessentabel en uren van jouw opleiding	12
5	Ontwikkelingsgericht toetsplan	13
6	Studieadvies en overgangsadvies.....	17
6.1	Studieadvies	17
6.2	Overgangsnormen	18
7	Diploma eisen en Examenprogramma	19
7.1	Wettelijke eisen voor het MBO diploma	19
7.2	Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan.....	19
7.3	Examenplan: Overzicht examenonderdelen	20
7.3.1	Beroepsgerichte examenonderdelen	20
7.3.2	Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen.....	21
7.3.3	Onderdelen Loopbaan en Burgerschap.....	22
7.3.4	Beroepspraktijkvorming (BPV)	24
7.3.5	Keuzedelen*	25
8	Belangrijke informatie over examens	27
8.1	Examenreglement	27
8.2	Herkansingen.....	27
8.3	Aangepaste examens	27
8.4	Vrijstellingen.....	27

Vastgesteld op 1 augustus 2025

door de examencommissie

namens het Bevoegd Gezag van MBO Bonaire

1. Welkom op MBO Bonaire!

Dit is de onderwijs- en examenregeling (OER) van jouw opleiding. Dit OER is leidend voor jouw opleiding op MBO Bonaire. In dit OER vind je zowel algemene informatie over het MBO als specifieke informatie over jouw opleiding. In de algemene informatie lees je hoe opleidingen op het MBO Bonaire in elkaar zitten, op welke manier jij als student begeleid wordt bij ons en bij wie je terecht kunt met vragen.

In de opleidingsinformatie vind je informatie over het programma van jouw opleiding. Alle leeractiviteiten die er tijdens jouw opleiding worden aangeboden vind je in het onderwijsprogramma, een overzicht van alle toetsen, vind je in het toetsplan en een overzicht van alle examens vind je in het examenplan. In het examenplan staat ook welke examens meetellen voor jouw diploma.

Dit OER blijft jouw hele opleiding geldig. Indien er wijzigingen zijn in dit OER wordt je op tijd geïnformeerd door de opleiding. De meest actuele versie van het OER van jouw opleiding kun je vinden op www.mbobonaire.com.

2. Algemene informatie

2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?

Een MBO opleiding op MBO Bonaire heeft de volgende onderdelen:

- Theorie- en praktijklessen over het beroep
- Stage (dit noemen we in het MBO BPV of beroepspraktijkvorming)
- Keuzedelen over het beroep, speciale vaardigheden, taal en/of culturele context
- Loopbaan en burgerschap
- Nederlands
- Rekenen
- Engels (niet bij alle opleidingen verplicht)
- Andere talen (niet bij alle opleidingen verplicht)

De theorie- en praktijklessen over het beroep

De lessen op school gaan over de theorie en praktijk van jouw toekomstige beroep. Je krijgt verschillende vakken waarbij je niet alleen uit boeken leert, maar ook oefent in de praktijk. De theorie en de praktijklessen worden gegeven op school, maar vinden ook plaats buiten de school. Je gaat bijvoorbeeld op excursie of krijgt les op een bedrijfslocatie. Voor de meeste vakken moet je ook huiswerk maken en zelfstandig oefenen.

De stage (BPV)

De stage is voor het mbo heel belangrijk. Op de stage leer je werken in een bedrijf of organisatie, leren door te doen. Je wordt daarbij geholpen door een begeleider op de stageplek en een begeleider vanuit school. In het BPV handboek van je opleiding vind je alle informatie over jouw BPV.

Keuzedelen

Iedere mbo student volgt ook keuzedelen tijdens de opleiding. Hierin leer je speciale vaardigheden voor jouw beroep. Een keuzedeel kan (deels) op school, in de stage of als huiswerk gegeven worden.

Voor niveau 4: minimaal 720 studiebelastinguren

Voor jouw opleiding is er een aantal keuzedelen vastgesteld. Soms wisselt het aanbod¹. Het kan ook voorkomen dat jouw opleiding afwijkt van de keuzedeelverplichting door tijd te besteden aan onderwijs in het kader van persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming.

In de tabellen bij 4.1 'Het onderwijsprogramma' zie je bij het onderdeel 'Keuzedelen' welke er wanneer worden aangeboden en welke keuzes je kunt maken. Bij 7.3.5 vind je de examenplannen voor de keuzedelen waar ook alle werkprocessen benoemd worden.

Het is mogelijk dat het gekozen keuzedeel toch niet wordt aangeboden, dit gebeurt wanneer:

- De school beslist om het keuzedeel niet door te laten gaan bij een minimaal aantal inschrijvingen.
- Als je niet beschikt over een bij het keuzedeel passende BPV kun je niet deelnemen aan dat keuzedeel.
- Het aanbod is aangepast.

Je maakt in overleg met jouw werkgever en studieloopbaanbegeleider jouw keuze voor een keuzedeel.

¹ We proberen met ons aanbod van keuzedelen zo goed mogelijk in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt en onze studenten. Het aanbod van keuzedelen kan hierdoor gewijzigd worden. Uiteraard word je hierover tijdig geïnformeerd door school.

Loopbaan en burgerschap

Tijdens je opleiding volg je ook loopbaan en burgerschap: je krijgt daarin, net als bij andere vakken lessen, toetsen/opdrachten en het telt mee voor je diploma.

Bij LOB gaan de lessen over: jouw kwaliteiten, motivatie en toekomstwensen, het plannen van je loopbaan, het vinden van een passende baan of een vervolgopleiding en het uitbreiden en onderhouden van je netwerk.

Bij burgerschap leer je hoe je actief deel kunt uit maken van de Bonairiaanse samenleving. Je werkt bij burgerschap aan vier dimensies: politiek-juridisch, economisch, maatschappelijk & sociaal en vitaliteit. Je kunt voor LOB en Burgerschap toetsen en opdrachten krijgen die meetellen voor een cijfer. Als student moet je voldoen aan de inspanningsverplichting die de opleiding hiervoor heeft gesteld. Er zijn geen aparte examens, maar je krijgt wel een eindbeoordeling.

Nederlands

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Nederlands aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren) op het niveau dat bij je past. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens. Op niveau 4 doe je examen op niveau 3F.

Engels

Je werkt bij Engels aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren) op het niveau B1/A2. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens. Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet. Voor de opleiding Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg doe je het centraal examen (lezen en luisteren) op niveau B1. De instellingsexamens zijn op niveau A2.

Rekenen

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Rekenen aan alle vaardigheden uit de vijf domeinen. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Hieronder zie je de vijf domeinen, elk op het bijbehorende mbo niveau 2, 3 of 4

- Grootheden en eenheden;
- Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld;
- Verhoudingen herkennen en gebruiken;
- Procenten gebruiken;
- Omgaan met kwantitatieve informatie.

Engels bij opleidingen op niveau 4

Binnen alle niveau 4 opleidingen is Engels een generiek vak. Tijdens de lessen werk je aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren). Ook voor Engels krijg je oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en examens.

Beroepsgerichte talen of rekenen

Naast de generieke lessen krijg je soms te maken met beroepsgericht taal of rekenen. Dit verschilt per opleiding. Het kan drie dingen betekenen:

- Een extra taal die je moet leren om je beroep goed te kunnen doen.
- Beroepshandelingen die je in een andere taal moet kunnen uitvoeren.
- Een hoger niveau voor taal en/of rekenen omdat het nodig is voor je beroep.

Leuk, maar hoe zit het nu voor mijn opleiding?

Blader snel door om te ontdekken hoe jouw opleiding in elkaar zit. Ben je nieuwsgierig welke vakken je krijgt en hoe de lesuren verdeeld zijn? Blader dan snel door naar Hoofdstuk 4 Het onderwijsprogramma.

2.2 Begeleiding op MBO Bonaire

In de opleiding is er persoonlijke aandacht en begeleiding voor jou. De opleiding en daarmee dus jouw loopbaan begint al bij de intake. Je doorloopt een intake en je krijgt een studieloopbaanbegeleider (SLB'er). De SLB'er is jouw mentor. Hij of zij begeleidt je tijdens je opleiding en kijkt samen met jou steeds opnieuw naar jouw kwaliteiten, je wensen en je mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we extra begeleiding. Bijvoorbeeld bij persoonlijke vragen, studievaardigheden of extra ondersteuning bij taal/rekenen. Hiervoor kun je in contact komen met het supportteam. Wat het meest geschikt is voor jou zoeken we samen uit. Bij je SLB'er kun je meer informatie hierover vragen.

3. Opleidingsinformatie Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg

3.1 Algemeen opleidingsoverzicht

In onderstaand schema vind je het algemeen opleidingsoverzicht. Hierin zie je in vogelvlucht op wat voor soort MBO opleiding je zit.

Je vindt hierin onder andere de belangrijkste informatie uit het kwalificatiedossier (in het kwalificatiedossier zijn de eisen voor jouw opleiding landelijk bepaald. Je kunt het hele kwalificatiedossier van jouw opleiding vinden op <http://kwalificaties.s-bb.nl/>.) Afkortingen: *B=Basis, P= Profiel, K=Kerntaak, W=Werkproces*

Dossier	Maatschappelijke zorg
Crebocode dossier	23312
Versie dossier	Gewijzigd 2022
Kwalificatie	Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg
Kwalificatie vanaf	2022
Crebocode kwalificatie	25779

Basis 1-Kerntaak 1: Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg	B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij zelfzorg B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij participatie B1-K1-W5 Voert zorgtechnische handelingen uit B1-K1-W6 Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties B1-K1-W7 Werkt samen en stemt de werkzaamheden af B1-K1-W8 Evalueert de geboden ondersteuning en zorg
---	--

Basis 1-Kerntaak 2: Werken aan kwaliteit en deskundigheid	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling B1-K2-W2 Werkt aan bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg
--	---

Profiel 2-Kerntaak 1: Bieden en coördineren van ondersteuning op maat	P2-K1-W1 Ontwikkelt en voert regie over het ondersteuningsplan P2-K1-W2 Organiseert en coördineert activiteiten voor een groep cliënten P2-K1-W3 Begeleidt de cliënt bij het voeren van eigen regie P2-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij het behouden/opbouwen/versterken van het sociale netwerk P2-K1-W5 Organiseert en coördineert organisatiegebonden taken P2-K1-W6 Begeleidt (nieuwe) collega's, stagiaires en/of vrijwilligers
--	--

Leerweg:	BBL
Instructietaal:	Nederlands
Studielast:	4800 klokuren (3 jaar)
Instroomrechten:	De instroomrechten voor de opleiding Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg op MBO Bonaire zijn als volgt: Voor een regulier niveau 4: Minimaal diploma vmbo-kader, overgangsbewijs van havo 3 naar havo 4 of diploma mbo 3 waarbij geldt: niet lager dan 1F op alle onderdelen talen/rekenen! Vooropleiding/werkervaring in zorg en welzijn of maatschappelijke zorg en brief werkgever kunnen mogelijk ondersteunen om af te wijken van de instroomeis, dit wordt uiteindelijk door de toelatingscommissie besloten. Aanvullende eis voor aanmelding BBL een arbeidscontract bij een erkende werkplek met gecertificeerde leermeester en minimaal 16 klokuren per week BPV. <i>De verantwoordelijkheid voor het overleggen van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en, indien van toepassing, een bewijs van Hepatitis B-vaccinatie ligt bij de werkgever van de student. De onderwijsinstelling is niet verantwoordelijk voor het verkrijgen of bekostigen van deze documenten.</i>
Wettelijk kader:	Voor het Middelbaar beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geldt de WEB BES.

Wat houdt het beroep Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg in?

Het beroep van Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg is veelzijdig en afhankelijk van de doelgroep waarmee wordt gewerkt. Een belangrijke taak is het samen met de cliënt opstellen van een persoonlijk ondersteuningsplan. In dit plan wordt vastgelegd welke ontwikkeldoelen de cliënt heeft, welke ondersteuning daarbij nodig is, en welke vormen van dagbesteding passend zijn. Naast de begeleiding van de cliënt zelf, onderhoudt de persoonlijk begeleider ook contact met het netwerk van de cliënt, zoals ouders, verzorgers of andere naasten.

4. Het onderwijsprogramma

Op MBO Bonaire is het schooljaar verdeeld in 4 lesperiodes van 9 of 10 weken. Tijdens iedere lesperiode krijg je les in verschillende vakken en thema's en/of ga je op stage (BPV.) In het onderwijsprogramma hieronder zie je hoe de opleiding is opgebouwd. En in de lessentabel daarna kun je zien hoeveel uren les er gepland zijn per vak. Het onderwijsprogramma en de lessentabel kunnen tijdens jouw opleiding wijzigen. Indien er een wijziging is wordt je hier tijdig over geïnformeerd.

4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 1)

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Agogische vakken: Methodiek en gedragsbevordering Communicatie en ondersteuning Beroep en Organisatie Anatomie, Fysiologie, Pathologie	Agogische vakken: Methodisch werken Communicatie en ondersteuning Ondersteunen bij wonen en huishouden Ondersteunen bij zelfzorg Voert zorgtechnische vaardigheden uit	Agogische vakken: Methodisch werken Communicatie en ondersteuning Ondersteunen bij wonen en huishouden Ondersteunen bij zelfzorg Voert zorgtechnische vaardigheden uit	Agogische vakken: Examen voorbereiding: B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden Examen voorbereiding: B1-K1-W5 Voert zorgtechnische handelingen uit EHBO
Generieke vakken Nederlands Engels Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Engels Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Engels Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Engels Rekenen SLB Reflectie BPV Burgerschap

4.2 Onderwijsprogramma (leerjaar 2)

Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
Agogische vakken: Ondersteuningsplan 1 Motiverende gespreksvoering Activiteiten (waarom, hoe en wat) Groepen begeleiden Gesprekstechnieken	Agogische vakken: Ondersteuningsplan 2 Activiteiten (waarom, hoe en wat) Groepen begeleiden Gesprekstechnieken	Agogische vakken: Ondersteuningsplan 3 Motiverende gespreksvoering Activiteiten (waarom, hoe en wat) Groepen begeleiden Gesprekstechnieken	Agogische vakken: Examen voorbereiding: B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij participatie B1-K1-W8 Evalueert de geboden ondersteuning en zorg P1-K1-W1 Levert een bijdrage aan het opstellen en bijstellen van het ondersteuningsplan P1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij het voeren van eigen regie
Keuzedelen 2A Persoonlijk profileren Of 2B Belevingsgericht werken	Keuzedelen 2A Persoonlijk profileren of 2B Belevingsgericht werken	Keuzedelen 2A Persoonlijk profileren of 2B Belevingsgericht werken	Keuzedelen 2A Persoonlijk profileren of 2B Belevingsgericht werken
Generieke vakken Nederlands Engels Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Engels Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Engels Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Engels Rekenen SLB Reflectie BPV

4.3 Onderwijsprogramma (leerjaar 3)

Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
Agogische vakken: Gedragkunde Communicatie Interdisciplinair samenwerken Organiseren en coördineren -Papiaments in de beroepscontext	Agogische vakken: Gedragkunde Onvoorziene- risico en crisissituaties Organiseren en coördineren -Papiaments in de beroepscontext	Agogische vakken: Leidinggeven, coördineren en aansturen van collega's Kwaliteitszorg en visie Eigen deskundigheid -Papiaments in de beroepscontext	Agogische vakken: Examenvoorbereiding: Project -Papiaments in de beroepscontext
Keuzedelen 3A Verslavingszorg Of 3B Personen met verward gedrag	Keuzedelen 3A Verslavingszorg Of 3B Personen met verward gedrag	Keuzedelen 3A Verslavingszorg Of 3B Personen met verward gedrag	Keuzedelen 3A Verslavingszorg Of 3B Personen met verward gedrag
Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB Reflectie BPV

4.4 Lessentabel en uren van jouw opleiding

PBMZ BBL												
	Jaar 1 (25-26)				Jaar 2 (26-27)				Jaar 3 (27-28)			
Generieke vakken	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Nederlands	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Rekenen	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Engels	2	2	2	1	2	2	2	2				
Burgerschap				1								
SLB	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Beroepsspecifieke vakken												
AGO	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3
RBPV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Mzel	1	1	1	1								
EHBO				2								
BPV												
BPV	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Keuzedelen												
Keuzedeel 2A-K0790 of 2B-K0877					1	1	1	1				
Keuzedeel 3A-K1007 of 3B-K0066									1	1	1	1
Keuzedeel: Papiaments in de beroepscontext									1	1	1	1
Totaal												
Aantal lesweken	9	10	9	9	9	10	9	9	9	10	9	9
Generieke vakken per week	7	7	7	6	7	7	7	7	5	5	5	3
Beroepsspecifieke vakken per week	5	5	5	6	4	4	4	4	5	5	5	5
totaal klokuren BPV per week	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Keuzedelen	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
Totaal lesuren per week	12	12	12	12	12	12	12	12	11	11	11	9
Totaal lesuren per periode	108	120	108	108	108	120	108	108	99	110	99	81
Totaal klokuren per periode	81	90	81	81	81	90	81	81	74	83	74	61

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Begeleide uren op school	333	333	292
BPV	610	610	610
Totaal begeleide uren	943	943	902
Onbegeleide uren	657	657	698
Totaal per jaar	1600	1600	1600
Totaal opleiding	4800		

Om je diploma te behalen, moet je voldoende uren maken op school en op de stage en daarnaast doe je regelmatig huiswerk. In de tabel zie je daarom het totaal aantal uren voor jouw opleiding.

BOT: dit is de begeleide onderwijstijd op school (de uren voor lessen, toetsen, examens)

BPV: dit is de tijd voor de verschillende stages

Zelfstandig: dit is de tijd die je zelfstandig besteedt aan huiswerk en leren.

Totaal: dit is alle tijd van BOT, BPV en zelfstandig werken bij elkaar opgeteld.

5 Ontwikkelingsgericht toetsplan

Iedere periode krijg je een of meerdere toetsen die horen bij de vakken waarin je les krijgt. De resultaten die je behaalt voor deze toetsen wegen mee voor de overgang naar het volgende leerjaar en bereiden je voor op de examens. Hieronder zie je per leerjaar welke toetsen je krijgt en wat de weging is voor de overgang naar het volgende leerjaar.

Vak	Periode	Naam toets	Toetsvorm	Locatie	Weging	Resultaat	Duur	Herkansbaar
AGO	1	Inventariseert ondersteuningsvraag van de cliënt- Beginsituatie Digibib B1-K1-W1 O1	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P1 Week 8	Ja
	1	Ondersteunt de Cliënt bij zelfzorg- Onderzoek naar protocollen zelfzorg en persoonlijke verzorging/Zelfzorg, persoonlijke verzorging en het monitoren van welbevinden Digibib B1-K1-W2 V1, V2	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P1 Week 8	Ja
	1	Voert zorgtechnische handelingen uit-Onderzoek vitale functies Digibib B1-K1-W5 V4	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P1 Week 9	Ja
	2	Inventariseert ondersteuningsvraag van de cliënt- Ondersteuningsvragen inventariseren uit verschillende levensgebieden Digibib B1-K1-W1 O2	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P2 Week 5	Ja
	2	Ondersteunt de Cliënt bij zelfzorg- Voorlichting geven Digibib B1-K1-W2 O6	Opdracht	School	1	B/NB	P2 week 10	Ja
	2	Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden- Geven van een voorlichting, advies of instructie/Aanbieden van een leersituatie Digibib B1-K1-W3 O3, O4	Opdracht	BPV/School	1	B/NB	P2 week 10	Ja
	2	Voert zorgtechnische handelingen uit-Onderzoek Vitale functies/Observatie zorgtechnische handelingen Digibib B1-K1-W5 V4, V5	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P2 Week 10	Ja
	3!	Inventariseert ondersteuningsvraag van de cliënt Digibib B1-K1-W1 T1, T2, T3	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P3 Week 4	Ja
	3!	Ondersteunt de Cliënt bij zelfzorg Digibib B1-K1-W2 T1, T2, T3	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P3 Week 9	Ja
	3!	Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden-	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P3	Ja

		Digibib B1-K1-W3 T1 tm T4					Week 9	
	4!	Voert zorgtechnische handelingen uit- Stappenplan zorgtechnische handelingen Digibib B1-K1-W5 V6, T1, T2	Opdracht	BPV / School	1	B/NB	P4 Week 3	Ja
	5	Levert een bijdrage aan het opstellen en bijstellen van het ondersteuningsplan Digibib P1-K1-W1 O1 tm O6	Opdracht	BPV/ School	1	B/NB	P5 week 9	Ja
	5!	Ondersteunt de cliënt bij participatie- Begeleiding cliënt Digibib B1-K1-W4 T1, T2	Opdracht	BPV/ School	1	B/NB	P5	Ja
	5	Ondersteunt de cliënt bij participatie Digibib B1-K1-W4	Leermodule 11	BPV/ School	1	B/NB	P6 week 9	ja
	6!	Ondersteunt de cliënt bij het voeren van eigen regie Digibib P1-K1-W3 T1, T2, T4	Opdracht	BPV/ School	1	B/NB	P6	Ja
	6!	Evalueert de geboden ondersteuning en zorg B1-K1-W8 T1, T2	Opdracht	BPV/ School	1	B/NB	P6	ja
	7!	Levert een bijdrage aan het opstellen en bijstellen van het ondersteuningsplan Digibib P1-K1-W1 T1, T2, T3, T4	Opdracht	BPV/ School	1	B/NB	P7	ja
	9	Ondersteunt en begeleidt een groep cliënten bij activiteiten Digibib P1-K1-W2	Leermodule naar keuze iom docent	School	1	B/NB	P8	ja
	9!	Werkt samen en stemt de werkzaamheden af Digibib B1-K1-W7 T1, T2 Of Ondersteunt en begeleidt een groep cliënten bij activiteiten Digibib P1-K1-W2 T1, T2	Opdracht Keuze door student iom docent	School	1	B/NB	P7	ja
	10	Levert een bijdrage aan de begeleiding van nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers Digibib P1-K1-W4 O1 tm O5	Opdracht	BPV/ School	1	B/NB	P10 week 9	ja
	10!	Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties Digibib B1-K1-W6 T1 tm T5	Opdracht	BPV/ School	1	B/NB	P10 week 9	ja
	11	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg	Leermodule naar keuze iom docent	School	1	B/NB	P11 week 8	ja
	11!	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg	Opdracht	School	1	B/NB	P6 week 9	ja
BPV	2	BPV1	evaluatie	BPV	1	B/NB	P2 tussen week 9/10	Ja ²
	6	BPV2	evaluatie	BPV	1	B/NB	P6 tussen	Ja ^{Zie BPV 2}

² BPV Wanneer tussenevaluatie niet behaald is, dan moet de student 1 week na tussenevaluatie met een verbeterplan komen voor 5 weken, dan volgt er in week 6 van de aaneengesloten periode een nieuwe tussenevaluatie.

							week 9/10	
	10	BPV3	evaluatie	BPV	1	B/NB	P10 tussen week 9/10	Ja Zie BPV 2
NED	1	Eindtoets Spreken	Mondeling	School	1	Cijfer	10 min	Ja
	2	Eindtoets Lezen	Schriftelijk	School	1	Cijfer	50 min	Ja
	3	Praktijkopdracht	Opdracht	School	1	Cijfer	90 min	Ja
	3	Eindtoets Taalverzorging	Schriftelijk	School	1	Cijfer	60 min	Ja
	4	Eindtoets Luisteren	Schriftelijk	School	1	Cijfer	50 min	Ja
	P1-P4 Gemiddelde leerjaar 1							
	5	Eindtoets Gesprekken	Mondeling	School	1	Cijfer	10 min	Ja
	6	Eindtoets Lezen	Schriftelijk	School	1	Cijfer	60 min	Ja
	7	Praktijkopdracht	Opdracht	School	1	Cijfer	90 min	Ja
	7	Eindtoets Taalverzorging	Schriftelijk	School	1	Cijfer	60 min	Ja
	8	Eindtoets Luisteren	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	ja
	P5-P8 gemiddelde leerjaar 2							
	1	Luisteren B1	Schriftelijk	School	1	Cijfer	35 min	Ja
	1	Lezen B1	Schriftelijk	School	1	Cijfer	60 min	Ja
ENG	2	Grammatica	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
	2	Schrijven B1	Schriftelijk	School	1	Cijfer	80 min	Ja
	3	Conversation B1	Mondeling	School	1	Cijfer	25 min	Ja
	4	Cover Letter	Schriftelijk	School	1	Cijfer	90 min	ja
	4	Vocabulaire	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
	4	Blok BBL	Schriftelijk	School	1	OVG	P4	Ja
	4	Blok BBL	Schriftelijk	School	1	OVG	P4	Ja
PAP	9	Ortografia	Mondeling	School	1	Cijfer		Ja
	10	Abilidat Oral	Mondeling	School	1	Cijfer		Ja
	11	Abilidat Oral	Mondeling	School	1	Cijfer		Ja
	12	Abilidat Oral	Mondeling	School	1	Cijfer		Ja
REK	2	Ondersteunende vaardigheden	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
	3	Toets Verhoudingen	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
	3	Toets Procenten	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
	4	Toets Groot- en eenheden	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
	5	Toets 2D en 3D	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
	6	Toets Omgaan kwant. info	Schriftelijk	School	1	Cijfer	45 min	Ja
SLB	1	Voortgang	Praktijk	School	1	OVG		Ja
	2	Studieadvies	Praktijk	School	1	N/V/P		Ja
	3	Voortgang	Praktijk	School	1	OVG		Ja
	4	Studieadvies	Praktijk	School	1	N/V/P		Ja
	4	Portfolio leerjaar 1	Praktijk	School	1	V/NV		Ja
	5	Voortgang	Praktijk	School	1	OVG		Ja
	6	Voortgang	Praktijk	School	1	OVG		Ja
	7	Voortgang	Praktijk	School	1	OVG		Ja
	8	Voortgang	Praktijk	School	1	OVG		Ja

	8	Portfolio leerjaar 2	Praktijk		School	1	V/NV		Ja
	9	Voortgang	Praktijk		School	1	OVG		Ja
	10	Voortgang	Praktijk		School	1	OVG		Ja
	11	Voortgang	Praktijk		School	1	OVG		Ja
	12	Voortgang	Praktijk		School	1	OVG		Ja
	12	Portfolio leerjaar 3	Praktijk		School	1	V/NV		Ja

6 Studieadvies en overgangsadvies

6.1 Studieadvies

In het eerste leerjaar krijg je 2x een studieadvies¹ (na periode 2 en na periode 4)². Het docententeam kijkt hierbij naar jouw **resultaten**, je **aanwezigheid**, je **inzet** en **beroepshouding** op school en in het leerbedrijf.

Positief Studieadvies (GROEN)

Als het gewoon goed gaat op school krijg je een positief studieadvies. De docenten vertrouwen erop dat je goed aan het werk bent om jouw diploma te kunnen halen.

Een positief studieadvies krijg je als...

- Het totaal van je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld voldoende zijn
- Het totaal van je generieke vakken (de talen, rekenen, loopbaan en burgerschap) gemiddeld voldoende zijn
- Je aanwezigheid op school en stage voldoende is (ten minste 80% aanwezig)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage goed zijn

Voorwaardelijk Studieadvies (GEEL)

Gaat het niet allemaal goed, dan kun je een waarschuwing krijgen. Er worden dan afspraken met je gemaakt om te verbeteren, omdat je anders het diploma mogelijk niet gaat halen. Waar nodig kun je ook extra ondersteuning krijgen, zoals bijvoorbeeld bijles of hulp bij het plannen van je schoolwerk.

Een voorwaardelijk studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn:

- Als het totaal van je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld onvoldoende zijn
- Als het totaal van je generieke vakken gemiddeld onvoldoende zijn
- Als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende is (minder dan 80% aanwezig)
- Als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende zijn

Negatief Studieadvies (ROOD)

Lukt het na je voorwaardelijk studieadvies niet om te verbeteren, dan kan je uiteindelijk ook een bindend negatief studieadvies krijgen. De school kan dan besluiten dat je met de opleiding moet stoppen.

Een negatief studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn:

- Als je al eerder een voorwaardelijk studieadvies hebt gekregen
- Als één of meerdere afspraken die met jou gemaakt zijn niet zijn nagekomen
- Als het resultaat van je beroepsgerichte *en/of* generieke vakken onvoldoende blijft³
- Als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende blijft (<80%)
- Als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende blijft

Onderstaande aspecten worden meegenomen in de besluitvorming:

- Je voldoet aan één of meerdere van bovenstaande criteria.
- Je persoonlijke omstandigheden.
- Je bent besproken in het docententeam en het docententeam is gezamenlijk tot bovenstaande conclusie gekomen.
- Er zijn meerdere begeleidingsmomenten aangeboden.
- Je hebt ten minste 6 weken verbeteringstermijn gehad.

¹**LET OP!** Dit zijn richtlijnen. De school mag afwijken van deze richtlijnen indien er onderbouwing is.

²De school kan ten alle tijden ervoor kiezen om eerder een studieadvies te geven als daar aanleiding voor is.

³Bij de generieke vakken wordt er rekening mee gehouden of je op de streefniveau werkt of niet.

6.2 Overgangsnormen

De opleiding heeft bepaald wat de overgangsnormen zijn om door te kunnen stromen naar het volgende leerjaar. De overgangsnormen voor jouw opleiding staan hieronder beschreven.

Overgang van leerjaar 1 naar 2:

Beroepsvakken:

- Let op: Toetsen gemarkeerd met een uitroepteken (!) dienen behaald te zijn alvorens het examen met dezelfde kerntaken mag worden afgelegd
- BPV -eindbeoordeling moet behaald zijn
- Examens leerjaar 1 zijn met een voldoende afgerond

Generiek:

- Talen en Rekenen minimaal gemiddeld 5,5
- Burgerschap: Blok BBL is behaald

Overgang van leerjaar 2 naar 3:

Beroepsvakken:

- Let op: Toetsen gemarkeerd met een uitroepteken (!) dienen behaald te zijn alvorens het examen met dezelfde kerntaken mag worden afgelegd.
- Examens leerjaar 2 zijn met een voldoende afgerond.
- BPV-eindbeoordeling moet behaald zijn

Generiek:

- Talen en Rekenen minimaal gemiddeld 5,5
- Keuzedeel voldaan aan de inspanningsverplichting

7 Diploma eisen en Examenprogramma

Op de volgende pagina's vind je alle informatie die je nodig hebt om je diploma te behalen. Je vindt hieronder eerst de diploma eisen en op de volgende pagina's het examenprogramma dat hierbij hoort.

7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma

Om in aanmerking te komen voor het MBO diploma moet je voldoen aan alle 'kwalificatie-eisen.' Dit zijn wettelijke eisen.

Het gaat om de volgende onderdelen:

- Beroepsgerichte eisen: Een voldoende of goed per kerntaak. Voor sommige beroepen zijn er nog extra branche- of wettelijke vereisten.
- Generieke eisen taal & rekenen: Een oordeel per vaardigheid of domein, volgens de eisen die geldend zijn voor het betreffende cohort.
- Loopbaan en Burgerschap: voldoen aan de inspanningseisen van de opleiding.
- Beroepspraktijkvorming (BPV): met een voldoende afsluiten, het leerbedrijf beslist mee over de beoordeling.
- Keuzedelen: examen doen voor alle keuzedelen, het resultaat mag onvoldoende zijn. (NB: vanaf 1 augustus 2016)

7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan

Maar wat betekenen die wettelijke eisen nu concreet voor jouw opleiding? Wanneer heb jij je diploma behaald?

Je vindt het antwoord op deze vraag in de tabel hieronder. Voor jouw opleiding op MBO Bonaire geldt dat je moet voldoen aan de volgende diplomeringseisen:

	Onderdeel	Beslisregel/bewijzen
1.	Beroepsgerichte eisen	<i>alle drie de kerntaken zijn met een voldoende of goed afgerond (compensatie is niet mogelijk)</i>
2.	Generieke taal- en rekenvaardigheden*	<i>Voor Nederlands heb je de examens van de 5 deelvaardigheden afgelegd. Het streefniveau is 3F* Voor Engels heb je de examens Schrijven, Spreken en Gesprekken voeren op het streefniveau A2 en Lezen en Luisteren op het streefniveau B1 afgelegd* Voor Rekenen heb je het examen (of de deexamens) voor de 5 rekendomeinen op het streefniveau 4 afgelegd*</i>
3.	Loopbaan en Burgerschap	<i>Je hebt voldaan aan de inspanningseisen van de opleiding</i>
4.	Beroepspraktijkvorming (BPV)	<i>Alle gelopen stages tijdens je opleiding zijn afgesloten met 'behaald'</i>
5.	Keuzedelen	<i>Van elk gevolgd Keuzedeel heb je het examen afgelegd</i>

**Als bij de start van de niveau 4 opleiding blijkt dat het gevraagde generieke examenniveau voor Nederlands en/of Rekenen niet haalbaar zal zijn, komt de student in een leertraject. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht.*

7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen

Om te voldoen aan de diploma eisen doe je examens. Het examenprogramma van jouw opleiding vind je hieronder. Als de periode waarin een examen gepland staat wijzigt, ontvang je daarvan tijdig bericht.

7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen

Examenplan Beroepsgerichte examenonderdelen									
Examens en code	Examen- vorm	Kerntaak	Exameninhoud - Werkprocessen - Vakkennis & vaardigheden	Periode afname	Duur examen*	Plaats afname	Resultaat	Weging	Minimaal te behalen voor diplomering
25PBMZ-A	Gedragsbeoordeling Examengesprek	B1-K1	B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden	4		BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
25PBMZ-B	Gedragsbeoordeling	B1-K1	B1-K1-W5 Voert zorgtechnische handelingen uit	4		BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
25PBMZ-C	Product(en) Gedragsbeoordeling Examengesprek	B1-K1 P2-K1	B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij participatie B1-K1-W8 Evalueert de geboden ondersteuning en zorg P2-K1-W3 Begeleidt de cliënt bij het voeren van eigen regie	7		BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
25PBMZ-D	Ondersteuningsplan Examenverslag Gedragsbeoordeling	P2-K1	P2-K1-W1: Ontwikkelt en voert regie over het ondersteuningsplan P2-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij het behouden/opbouwen/ versterken van het sociale netwerk	8		BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
25PBMZ-E	Procesverslag/ARA Gedragsbeoordeling	B1-K1 P2-K1	B1-K1-W7 Werkt samen en stemt de werkzaamheden af P2-K1-W2 Organiseert en coördineert activiteiten voor een groep cliënten P2-K1-W5 Organiseert en coördineert organisatiegebonden taken	10		BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
25PBMZ-F	Examenverslag	B1-K1 P2-K1	B1-K1-W6 Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties P2-K1-W6 Begeleidt (nieuwe) collega's, stagiaires en/of vrijwilligers	11		BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende
25PBMZ-G	Gedragsbeoordeling Productbeoordeling	B1-K2	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling	12		BPV/ School	O/V/G	zie tabel	Voldoende

			B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg						
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

**De tijdsduur van het examen varieert per onderdeel*

Vaststelling resultaat per kerntaak

Kerntaak	Werkproces	Code examen	Naam examen	Periode afname	Resultaat	Cesuur eindresultaat
B1-K1	W1	25PBMZ-A	B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt	4	O/V/G	V = minimaal 8x V G = minimaal 5x G en 3X V
	W2	25PBMZ-A	B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg	4	O/V/G	
	W3	25PBMZ-A	B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden	4	O/V/G	
	W4	25PBMZ-C	B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij participatie	7	O/V/G	
	W5	25PBMZ-B	B1-K1-W5 Voert zorgtechnische handelingen uit	4	O/V/G	
	W6	25PBMZ-F	B1-K1-W6 Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties	11	O/V/G	
	W7	25PBMZ-E	B1-K1-W7 Werkt samen en stemt de werkzaamheden af	10	O/V/G	
	W8	25PBMZ-C	B1-K1-W8 Evalueert de geboden ondersteuning en zorg	7	O/V/G	
B1-K2	W1	25PBMZ-G	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling	12	O/V/G	V = minimaal 2x V G = 2x G
	W2	25PBMZ-G	B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg	12	O/V/G	
P2-K1	W1	25PBMZ-D	P2-K1-W1: Ontwikkelt en voert regie over het ondersteuningsplan	8	O/V/G	V = minimaal 6x V G = minimaal 4x G en 2x V
	W2	25PBMZ-E	P2-K1-W2 Organiseert en coördineert activiteiten voor een groep cliënten	10	O/V/G	
	W3	25PBMZ-C	P2-K1-W3 Begeleidt de cliënt bij het voeren van eigen regie	7	O/V/G	
	W4	25PBMZ-D	P2-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij het behouden/opbouwen/versterken van het sociale netwerk	8	O/V/G	
	W5	25PBMZ-E	P2-K1-W5 Organiseert en coördineert organisatiegebonden taken	10	O/V/G	
	W6	25PBMZ-F	P2-K1-W6 Begeleidt (nieuwe) collega's, stagiaires en/of vrijwilligers	11	O/V/G	

7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen

Examenplan Nederlands										
Naam Examen	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)		Eindresultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Nederlands Lezen/Luisteren 3F	Centraal examen	Lezen & Luisteren	3F	Vanaf P9	120 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x		Cijfer	1,0
Nederlands Schrijven 3F	Instellingsexamen	Schrijven	3F	Vanaf P9	120 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x	Cijfer		
Nederlands Spreken 3F	Instellingsexamen	Spreken	3F	Vanaf P9	15 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x			

Nederlands Gesprekken 3F	Instellingsexamen	Gesprekken voeren	3F	Vanaf P9	15 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x	1x	1x	
--------------------------	-------------------	-------------------	----	----------	------------	-------------	-----------	----	----	--

Examenplan Engels Generiek										
Naam Examen	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)		Eindresultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Engels Lezen/Luisteren B1	Centraal examen	Lezen & Luisteren	B1	Vanaf P9	90 minuten	School	Cijfer 1x	Cijfer 1x		1,0
Engels Schrijven A2	Instellingsexamen	Schrijven	A2	Vanaf P9	60 minuten	School	Cijfer 1x	Cijfer 1x		
Engels Spreken A2	Instellingsexamen	Spreken	A2	Vanaf P9	Geen tijdslimiet	School	Cijfer 1x			
Engels Gesprekken A2	Instellingsexamen	Gesprekken Voeren	A2	Vanaf P9	Geen tijdslimiet	School	 Cijfer 1x			

Examenplan Rekenen								
Naam Examen	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Eindresultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Rekenen niveau 4	Instellingsexamen	-Grootheden en eenheden -De twee-en driedimensionale wereld -Verhoudingen herkennen en gebruiken -Procenten gebruiken -Omgaan met kwantitatieve informatie	MBO4	Vanaf P9	150 min	School	Cijfer	1,0

7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap

Examenplan Loopbaan en Burgerschap (Burgerschap is niet ingedeeld per dimensie, maar bij elk blok hoort een overkoepelend thema. Binnen elk thema komt meerdere dimensies aan bod)

Code	Dimensies	Bewijsstuk	Periode	Plaats	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering
25LPB	Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'	Bewijs eindgesprek Portfolio Zelfportret	12	School	Voldaan/ niet voldaan	Voldaan
25BUR	Blok BBL	Bewijs afronding blok BBL	Vanaf P4	School	Voldaan/ niet voldaan	

7.3.4 Beroepspraktijkvorming (BPV)

Examenplan Beroepspraktijkvorming						
bpv-onderdeel	Beschrijving van het bpv-onderdeel	Periode	Duur	Manier van beoordelen	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering
BPV-1	B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden B1-K1-W5 Voert zorgtechnische handelingen uit	1 t/m 4	Min. 610 uur	De leermeester in samenwerking met de stagebegeleider en de docent beoordelen a.d.h.v. beoordelingslijsten	Behaald/ Niet Behaald	Behaald
BPV-2	B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij participatie B1-K1-W8 Evalueert de geboden ondersteuning en zorg P1-K1-W1 Levert een bijdrage aan het opstellen en bijstellen van het ondersteuningsplan P1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij het voeren van eigen regie	5 t/m 8	Min. 610 uur	De leermeester in samenwerking met de stagebegeleider en de docent beoordelen a.d.h.v. beoordelingslijsten	Behaald/ Niet Behaald	Behaald
BPV-3	<i>B1-K1-W6 Handelt in onvoorziene/of crisissituaties</i> B1-K1-W7 Werkt samen en stemt de werkzaamheden af B1-K2-W1 Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling B1-K2-W2 Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg P1-K1-W2 Ondersteunt en begeleidt een groep cliënten bij activiteiten <i>P1-K1-W4 Levert een bijdrage aan de begeleiding van nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers</i>	9 t/m 12	Min. 610 uur	De leermeester in samenwerking met de stagebegeleider en de docent beoordelen a.d.h.v. beoordelingslijsten	Behaald/ Niet Behaald	Behaald

7.3.5 Keuzedelen*

Examenplan Keuzedelen							
Code	Examenvorm	Exameninhoud/ werkprocessen	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomeren
Leerjaar 2 keuze tussen 2A of 2B							
2A-K0790	Proeve	Belevingsgericht werken D1-K1-W1: Vertaalt het belevingsconcept van een organisatie naar een plan van aanpak D1-K1-W2: Neemt acties gericht op de beleving van gasten	Periode 8	Examenperiode: 2-4 weken Gedragsbeoordeling: 30 minuten	School/ BPV	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	Onvoldoende
2B-K0877	Proeve	Persoonlijk profileren D1-K1-W1: Onderzoekt zichzelf D1-K1-W2: Verkent de ontwikkelingen in de wereld waar hij deel van uitmaakt en zoekt daarin zijn mogelijkheden D1-K1-W3: Levert een bijdrage aan de wereld en zijn directe leefomgeving	Periode 8	30 min	School/ BPV	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	Onvoldoende
Leerjaar 3 Keuze tussen 3A of 3 B							
3A-K1007	Proeve	D1-K1: Begeleiden van mensen met een verslaving	Periode 12	Examenperiode: 2 weken Gedragsobservatie (min.30 min-max. 60 min.) CGI 15 min.	School/BPV	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	Onvoldoende
3B-K0066	Verslag	Mensen met licht verstandelijke beperking met moeilijk verstaanbaar gedrag D1-K1-W1: Omgaan met moeilijk verstaanbaar gedrag en crisissituaties bij (SG)LVB-cliënten D1-K1-W2: Begeleiden van de (SG)LVB-cliënt bij	Periode 12	Examenperiode; Voorbereidende opdracht: 12 dagen	School/BPV	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	Onvoldoende

		het verbeteren van gedrag en/of consolideren van gedragsverandering					
--	--	--	--	--	--	--	--

Het bevoegd gezag heeft besloten om in het kader van het aanbieden van onderdelen die betrekking hebben op persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming, het vak **Papiaments aan te bieden in plaats van een derde keuzedeel.*

8 Belangrijke informatie over examens

8.1 Examenreglement

Iedere opleiding heeft regels voor het onderwijs en de examens. Het examenreglement van MBO Bonaire kun je vinden op de website. Daarin staat bijvoorbeeld hoe lang het duurt voordat je de uitslag van een examen krijgt, of wat je moet doen als je het niet eens bent met de uitslag. Ook regels over herkansingen, vrijstellingen of aangepaste examens vind je daar. De korte uitleg staat hieronder.

8.2 Herkansingen

Op het MBO Bonaire doe je op geplande momenten examen. Je hebt recht op één herkansing na het eerste examen. Als je ingeschreven staat als extraneus (een student die geen onderwijs volgt maar alleen examens doet) heb je geen recht op een herkansing na een examen.

Een extra herkansing aanvragen kan alleen als er sprake was van overmacht. Het aanvragen van een extra herkansing doe je bij de teamexamencommissie (TEC) van jouw opleiding.

8.3 Aangepaste examens

Het MBO Bonaire biedt studenten de mogelijkheid om op een aangepaste manier te examineren. Dit kan bijvoorbeeld als je dyslexie hebt. De TEC kan dan beslissen om een aanpassing te doen. Je kunt dan denken aan een examen met grotere letters of een verlenging van de examenduur. Voor alle aanpassingen geldt, dat de student deze aanvraagt bij de TEC.

8.4 Vrijstellingen

Ook voor het aanvragen van vrijstellingen kun je terecht bij de TEC. Je kunt een verzoek indienen als je bijvoorbeeld in een vorige MBO opleiding resultaten hebt gehaald die mee kunnen tellen voor je huidige opleiding. Bij het bepalen van vrijstellingen kijkt de TEC bijvoorbeeld of de resultaten echt overeenkomen met de eisen van de opleiding die je nu volgt. En hoe lang geleden je de eerdere resultaten hebt behaald en of die resultaten nu nog geldig zijn.